

Dokumentnamn: Äldre, vård och omsorgsförvaltnings rutin för ergonomi och förflyttningskunskap

Beslutad av:
Äldre, vård och
omsorgsförvaltningen,
förvaltningen för
funktionsstöd, samt
socialförvaltning sydväst.

Gäller för:
För medarbetare och
chefer

Diarienummer:
[Nummer]

**Datum och paragraf för
beslutet:**
2024-10-20

Dokumentsort:
Rutin

Giltighetstid:
till vidare

Senast reviderad:
[Datum]

Dokumentansvarig:
Enhetschef ansvarig för
förflyttningsutbildningar, HS

Äldre, vård och omsorgsförvaltnings rutin för ergonomi och förflyttningskunskap

Inledning

Att förflytta en person med eller utan hjälpmedel kan vara förenat med risker såväl för patient/brukare som för medarbetare.

Säkerheten för patient/brukare i kombination med en god arbetsmiljö för medarbetare ligger till grund för utbildningskonceptet i ergonomi och förflyttningskunskap.

I Göteborgs Stad ska berörd personal genomgå utbildningskonceptet enligt nedanstående innehåll.

Göteborgs Stads utbildningskoncept i förflyttningskunskap

Obligatoriskt deltagande för omsorgs-/stödpersonal

- av fastställd grundutbildning i manuella förflyttningar och personlyft
- uppföljande insats minst var tredje år

Obligatoriskt deltagande för sommarvikarier omsorgs-/stödpersonal

- introduktion i förflyttningskunskap - denna introduktion ger kunskap att assistera vid förflyttningsituationer, inte att självständigt ansvara för dem

Enhetschefer ska säkerställa sin kompetens avseende förflyttning och hjälpmedel, för att kunna ta sitt ansvar inom arbetsmiljö och patientsäkerhet.

- utbildning ingår i introduktionsprogrammet för enhetschefer

Ansvarsfördelning

Verksamhetschef och enhetschef för arbetsterapeut och fysioterapeut/sjukgymnast ansvarar för att:

- säkerställa att utbildning erbjuds inom ergonomi och förflyttningskunskap, enligt beslutat koncept
- säkerställa att utbildarna har kompetens att utbilda inom ergonomi och förflyttning

Enhetschef för omsorgs-/stödpersonal ansvarar för att:

- säkerställa att det finns utbildad personal i tjänst för att kunna utföra förflyttningar utifrån patientsäkerhet och god arbetsmiljö
- medarbetare anmäls till utbildning i ergonomi och förflyttningskunskap snarast efter anställning
- dokumentera alla medarbetares genomförda utbildningar samt deras kommande behov av utbildning
- medarbetare anmäls till regelbundna uppföljande insatser i ergonomi och förflyttningskunskap, enligt beslutat koncept
- utbildningen följs upp regelbundet genom exempelvis en stående punkt på APT och på medarbetarsamtal
- kunskaperna används i det praktiska arbetet
- instruktioner följs

Omsorgs-/stödpersonal ansvarar för att:

- delta i utbildningskonceptet
- omsätta kunskapen i praktiken i det dagliga arbetet
- följa muntliga och skriftliga instruktioner

Arbetsterapeut och fysioterapeut/sjukgymnast med uppdrag som utbildare ansvarar för att:

- utbilda i ergonomi och förflyttningskunskap

Bakgrund

Enligt lagstiftning ska arbetsgivaren planera, leda och kontrollera verksamheten så att en god arbetsmiljö uppnås. Arbetsmiljöverkets föreskrifter om belastningsergonomi (AFS 2012:2) reglerar specifikt i 9 § att arbetstagare ska ha tillräckliga kunskaper om arbetsställningar, teknisk utrustning och hjälpmedel samt tidiga tecken på överbelastning. Arbetstagaren ska få instruktioner och möjlighet att träna lämplig arbetsteknik för arbetsuppgiften och arbetsgivaren ansvarar för att följa upp att instruktionerna efterlevs.

Syftet med denna rutin

Alla ska arbeta utifrån ett hälsofrämjande arbetssätt och med personcentrerad vård och omsorg. Även chefer och arbetsledare bör ha tillräckliga kunskaper inom ämnet. Arbetsterapeut och fysioterapeut/sjukgymnast bedömer, åtgärdar och följer upp den enskildes behov. När hjälpmedel förskrivs följs förskrivningsprocessen där information och instruktion till personal ingår. De utgår från personens egna resurser och arbetar utifrån ett hälsofrämjande arbetssätt samt leder det rehabiliterande arbetet.

Vem omfattas av rutinen

Denna rutin gäller tillsvidare för medarbetare inom Äldre, vård och omsorg i det patientnära arbetet och dessas enhetschefer samt medarbetare inom förvaltningen för Funktionsstöd och socialförvaltning Sydväst (Kallebäck).

Koppling till andra styrande dokument

Arbetsmiljölagen 1977:1160

AFS 2012:2